

NADERE OVEREENKOMST TOEKOMSTVAST LS/MS NET

Ondergetekenden:

De gemeente Elburg, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door:
Wethouder duurzaamheid, B. Jeensma, hierna te noemen '**de gemeente**',

en

De naamloze vennootschap Liander N.V., statutair gevestigd te Arnhem, met adres Utrechtseweg 68 6812 AH te Arnhem, ingeschreven in het handelsregister met nummer 08021677 met vermelding RSIN 003049395, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer H. Baud, directeur afdeling Klant & Ontwerp, hierna te noemen '**Liander**'.

De gemeente en Liander hierna gezamenlijk te noemen: '**Partijen**'

Verklaren in gezamenlijkheid te werken aan de hieronder uitgewerkte doelen middels de eveneens hieronder uitgewerkte processen, afspraken en inzet van middelen:

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De komende jaren moeten grote aanpassingen gedaan worden aan het middenspannings- en laagspanningsnet om aan de toekomstige vraag naar elektriciteit te kunnen voldoen. We voorzien een ruime verdubbeling van het aantal middenspanningsruimtes (MSR) in de woonwijken en een forse aanpassing van het elektriciteitsnet. Daarnaast is de omvang van de operatie zodanig dat deze niet uitvoerbaar is wanneer deze locatie voor locatie wordt opgepakt. Dit geeft aanleiding de aanpak op grote schaal, vanuit de ruimtelijke agenda, aan te gaan en in samenspraak tussen netbeheerder en gemeente tot een inpassing in bulk te komen.

De omvang van de operatie is zodanig dat deze minder efficiënt uitvoerbaar is wanneer deze locatie voor locatie wordt opgepakt. Ook is het de wens van de gemeente om het verzwaren van net samen te laten vallen met andere opgaven, om zo werk met werk te maken en de overlast voor inwoners te reduceren. Dit geeft aanleiding om de aanpak op grote schaal aan te gaan en door de netbeheerder met de gemeente tot een buurtgewijze aanpak van de opgave komen.

1.2 Van toepassing zijnde samenwerkingsovereenkomst (SOK)

Om de benodigde aanpassingen op het midden- en laagspanningsnet te realiseren zijn de gemeente Elburg en Liander op 19 september 2023 een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Deze nadere overeenkomst (NOK) is een uitwerking van de in het SOK gemaakte afspraken.

1.3 Werking van dit document

Dit document bevat kaders en afspraken die van toepassing voor de hele gemeente Elburg met als doel deze uniform te maken voor de uit te werken **buurtrealisatieplannen (BRP's)**. Partijen conformeren zich door middel van het NOK aan deze afspraken en kaders tenzij deze onderbouwd en met wederzijdse instemming anders worden uitgelegd voor een buurt of specifieke locatie.

1.4 Stand van zaken opgave bij ondertekening NOK

(On)zekerheden t.a.v. het beleid warmte- en energietransitie

De gemeente Elburg geeft bij Liander aan wat de warmteoplossing is voor een buurt wanneer hierom gevraagd wordt. Indien er géén informatie beschikbaar is of wanneer de groei in de vermogensvraag niet kan worden afgesproken dan kan worden uitgegaan van het zogenaamde 'All Electric-scenario'. Dit scenario komt overeen met de uitgangspunten van de gemeentelijke Transitievisie Warmte. Het 'All Electric-scenario' is het uitgangspunt waarbij het energienet wordt berekend op het verwarmen van woningen en panden middels elektriciteit, elektrisch koken, zonnepanelen en elektrisch vervoer. Dit scenario heeft echter de grootste impact op de verzwaring van het stroomnetwerk. Het grootste aantal middenspanningsruimtes is nodig en daarmee ruimtebeslag in de (openbare) buitenruimte.

Reeds gerealiseerde en in realisatie zijnde wijken en buurten (case by case)

Bij het aangaan van deze nadere overeenkomst zijn in geen enkele buurt van de gemeente Elburg de werkzaamheden aan het midden- en laagspanningsnet al gereed. Wel is het buurtrealisatieplan (BRP) van de eerste buurt Oostendorp gereed en wordt daarom tegelijk met deze overeenkomst ondertekend.

1.5 Leeswijzer

In de nadere overeenkomst maken Liander en de gemeente Elburg afspraken over hoe zij vorm willen geven aan de buurtgewijze aanpak. Daartoe bevat dit document een beschrijving van de opgave, de uitgangspunten en aanpak van de opgave, communicatie en participatie, en een uitwerking van risico's en escalatie. De aanpak van de opgave is opgeknipt in drie onderdelen:

- Het bepalen van de programmering en prioritering van de buurten;
- Het opstellen van buurtrealisatieplannen;
- Vervolprocessen gemeente/Liander tot realisatie.

In de diverse paragrafen worden definities gebruikt die meervoudig uitlegbaar kunnen zijn. Om verschillen in perceptie te voorkomen zijn deze definities uitgewerkt in [bijlage 1](#). De lezer wordt geadviseerd deze eerst door te nemen.

2 Uitgangspunten bij de opgave

2.1 Scope van de opgave

Liander zal, voor de gehele gemeente Elburg, per buurt het laag- en middenspanningsnet toekomstvast maken. "Toekomstvast" betekent in dit verband dat de vermogensvraag zoals verwacht in 2050 en vastgelegd in de zogenaamde hoogover ontwerpen voorziet in voldoende vermogensaanbod, tenzij dit door omstandigheden niet haalbaar is gebleken en in overleg de opgave daarop wordt aangepast (onderbouwde afwijking op de scope).

2.2 Principeafspraken t.a.v. een toekomstvast net

De opgave voor de hele gemeente: Transitievisie Warmte

Voor de verschillende warmteoplossingen kijken we naar de Transitievisie Warmte van de gemeente. Afgesproken wordt dat de warmteoplossing per buurt wordt geverifieerd bij de gebiedsregisseur van Liander, die overleg voert met de duurzaamheidsregisseur van de gemeente Elburg, voordat gestart wordt met het maken van netberekeningen door Liander.

De opgave per wijk/buurt: Transitievisie Warmte en vermogensvraag

Om uit te kunnen gaan van de juiste gegevens is het van belang dat de gemeente plannen die impact hebben op de vermogensvraag en de definitieve warmteoplossing voor een buurt zo snel als mogelijk aan Liander doorgeven. In principe worden deze gegevens gedeeld met de gebiedsregisseur, tenzij dit anders is afgesproken.

Inrichting van de opgave

De buurten in de gemeente worden één voor één door Liander verzwaard en toekomstvast gemaakt. Hierbij wordt zo veel als mogelijk gekeken naar de CBS-buurtindeling. In verband met de structuur van het net kan het zo zijn dat bepaalde straten van een buurt bij een naastgelegen buurt worden meegenomen. Dit wordt dan opgenomen in het buurtrealisatieplan. Indien Liander van mening is dat het net-technisch zinvol is om meerdere buurten samen te voegen tot één project wordt dit met de gemeente afgestemd. Wanneer nuttig en relevant dan kan de gemeente ook ervoor kiezen buurtrealisatieplannen samen te voegen tot één buurtrealisatieplan. In beide gevallen gebeurt dit in onderling overleg.

Indien de gemeente vanwege verwachte ontwikkelingen een deel van de buurt niet wil meenemen, wordt dit aangedragen bij Liander (denk bijv. aan de sloop van woningen of nieuwbouw met eigen MSR's).

2.3 Relatie met hoogspanningsnet

Nadat een buurt toekomstvast is, heeft deze niet automatisch gelijk meer capaciteit beschikbaar. Dit komt omdat de benodigde elektrische capaciteit ook aan de buurt geleverd moet kunnen worden (hoogspanningsnet). Wanneer meer capaciteit beschikbaar komt vanuit het hoger gelegen elektriciteitsnet, kan de buurt hier gelijk van profiteren omdat het net hier dan op voorbereid is. Wanneer dit het geval is, communiceert Liander hierover met de gemeente. Zo mogelijk houden de partijen hier rekening mee in de programmering van de buurten.

3 Kaders t.a.v. de uitwerking van de opgave programmering

3.1 Het belang van goede programmering

Liander werkt de komende jaren aan de verzwaring van het MS- en LS-net. Hierbij wordt gewerkt door middel van een buurtaanpak, waarbij een hele buurt in één keer toekomstvast wordt achtergelaten. Liander is genoodzaakt om keuzes te maken in de prioritering welke buurt wanneer kan worden aangepast. Hierbij is de techniek en huidige kwaliteit van het huidige net leidend in de prioritering.

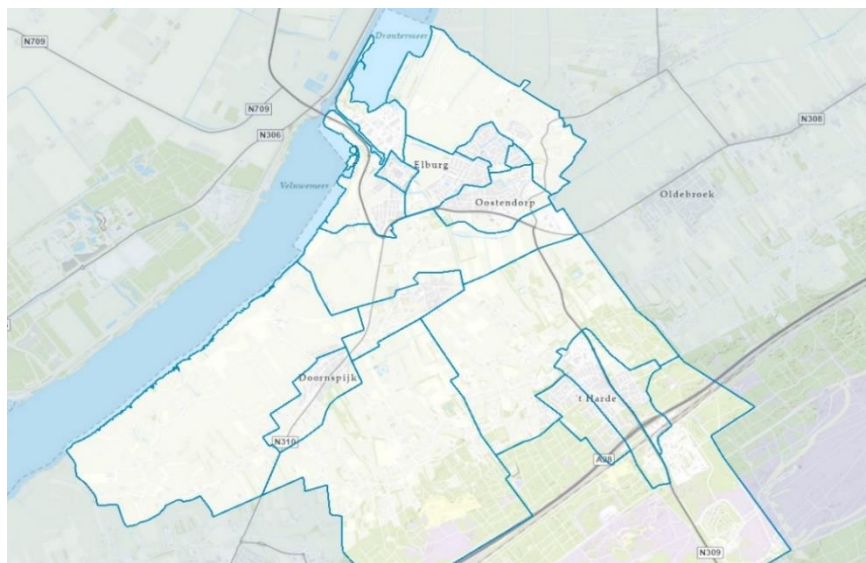
Verdeling van de gemeente in buurten

Liander streeft ernaar om voor 2035 alle buurten in de gemeente verzwaard te hebben. Voor 2030 zijn alle beoogde nieuwe locaties van MSRs bekend. Hier bestaat wel een afhankelijkheid met de warmteoplossingen die de gemeente kiest. Partijen voeren hierover nader overleg. Een exacte planning kan telkens 2-3 jaar vooruit worden aangegeven met als streven elk jaar 1 à 2 buurten te verzwaren. Op de lange termijn is dit niet mogelijk omdat er afhankelijkheden bestaan met de noodzaak netverzwaringen in andere gemeenten in de regio uit te voeren.

Naast de buurt Oostendorp, waar een start is gemaakt met het BRP, worden de onderstaande buurten de komende jaren opgepakt (in willekeurige volgorde). We gaan uit van een continue proces in het oppakken van buurten. Voor de verspreide woningen in de buitengebieden is ook verzwaring van het net nodig. Deze zullen echter buiten de buurtaanpak gerealiseerd worden.

Buurtnaam	Aantal bestaande MSR's	Aantal nieuwe MSR's
Oostendorp (in voorbereiding)	10 (6 verzwaringen)	10
't Harde-West	10 (3 verzwaringen)	8
't Harde-Centrum	14 (6 verzwaringen)	8
Elburg De Vrijheid	9	8
Achterweg (combinatie met De Vrijheid)	2	2
Doornspijk	6 (3 verzwaringen)	7
Hoge Enk	5 (1 verzwaring)	4
't Harde-Oost	8 (3 verzwaringen)	5
Elburg-Oosthoek	11 (3 verzwaringen)	9
Elburg Stad (vesting)	6 (1 verzwaring)	6
Elburg West en Havengebied	14 (6 verzwaringen)	8

De begrenzing van de buurten ziet er als volgt uit:

3.2 Per buurt een buurtrealisatieplan (BRP)

Aan de hand van een buurtrealisatieplan (BRP) worden de concrete gevolgen voor een buurt zichtbaar. Liander stelt het hoogover ontwerp op met de zoekcirkels. Deze zoekcirkels hebben een straal van 50 meter waarbinnen de MSR in het belang van het netwerk idealiter komt te staan.

De gemeente organiseert interne capaciteit door een locatieteam samen te stellen, bestaande uit:

- De duurzaamheidsregisseur
- De programmamedewerker duurzaamheid
- Medewerkers uit de disciplines groen, verkeer, beheer en onderhoud
- Geadviseerd door Welstand/Het Oversticht

Dit team is verantwoordelijk voor het leveren van input vanuit de verschillende disciplines om een afgewogen locatiekeuze te kunnen maken.

De gemeente doorloopt samen met de omgevingsmanager van Liander voor elke MSR een aantal stadia:

• Inventariserend	Welke alternatieve locaties zijn er in/nabij de zoekcirkel?
• Beschouwend	Welk alternatief heeft de voorkeur?
• Besluitvormend	Het vastzetten van de locaties en het bepalen van de vormgeving.

Tussen het beschouwend en besluitvormend overleg voert Liander een nettoets uit op de locaties die buiten de zoekcirkel staan en de onderlinge samenhang van de concept locaties. Liander is gedurende de overleggen verantwoordelijk voor het vastleggen van de locaties in de GIS-omgeving. De gemeente is verantwoordelijk voor de notulering van de overleggen, om zo het keuzeprocess met de daarin gemaakte keuzes vast te leggen. De gemeente bepaalt of eventuele aanpassingen op communicatie- en participatievlak nodig zijn, en legt dit vast in het buurtrealisatieplan. Liander en de gemeente stellen samen het buurtrealisatieplan op.

Waarborgen integraliteit

In de gemeente spelen diverse (beleids-)uitvoeringsprogramma's in de openbare buitenruimte, mogelijk gelijktijdig met de buurtaanpak. Getracht wordt om een goede afstemming te zoeken met het voordeel dat de overlast zo min mogelijk optreedt. De straten gaan bij voorkeur eenmalig open als dit haalbaar is. De primaire rol voor de afstemming en regie ligt bij de gemeente. Het verschaffen van inzicht over de lopende programma's ten aanzien van de LS/MS opgave is een verantwoordelijkheid van Liander.

Liander voert de werkzaamheden zo veel mogelijk voor een buurt in zijn geheel uit. De benodigde afstemmingen zoals grondverwerving en instemming voor de werkzaamheden zullen dan ook voor een hele buurt als één project uitgevoerd worden.

Partijen spreken af dat waar sprake is van (on)gewenste gelijktijdigheid een goede afstemming gevonden wordt. Regie op het totaal van de opgave is hiervoor nodig. De primaire rol voor regie van deze door elkaar lopende programma's ligt bij de gemeente.

Het verschaffen van inzicht in de lopende programma's t.a.v. LS/MS opgave is de primaire verantwoordelijkheid van Liander.

Normen voor de ruimtelijke kwaliteit

De opgave is niet gelijk voor elke buurt. De gemeente onderscheidt de volgende buurttypen voor welke eigen kwaliteitsnormen gehanteerd worden t.a.v. de openbare buitenruimte/landschappelijke kwaliteit:

- De Vesting en het (daarom heen gelegen) beschermd stadsgezicht Elburg
- Woonwijken

Voor plaatsing van MSR's in de bovenstaande gebieden gelden de uitgangspunten van deze Nadere Overeenkomst. Voor plaatsing in de Vesting en het beschermd stadsgezicht Elburg gelden daarnaast de uitgangspunten van de Structuurvisie Beschermd Stadsgezicht Elburg. Ook liggen in dit gebied de stadswallen; dit is een groen rijksmonument. Binnen dit gebied zal er eerder sprake zijn van maatwerk. Naast Welstand zal ook de Monumentencommissie worden betrokken.

Procedures t.a.v. vergunningen

Het plaatsen van de MSR is in beginsel vergunningsvrij. Voor de bijbehorende graafwerkzaamheden heeft Liander instemming van gemeente nodig op grond van de gemeentelijke Algemene Verordening

Ondergrondse Infrastructuur, de Telecommunicatieverordening en Procedurevoorschriften voor kabels en leidingen. Liander kan deze toestemming aanvragen via www.moorwerkt.nl. Daarnaast kan een omgevingsplanactiviteit voor aanleggen nodig zijn op basis van het omgevingsplan (van rechtswege), afhankelijk van de locatie. Liander is verantwoordelijk voor het raadplegen van het omgevingsplan (van rechtswege).

Vergunningsaanvragen voor de werkzaamheden van de buurtaanpak worden gedaan door de uitvoerende partij van Liander. Op moment van afsluiten van de NOK worden de werkzaamheden uitsluitend uitgevoerd door de aannemer van Liander. De aannemer is in dat geval de aanvrager van de vergunningen.

Procedures t.a.v. verleggingen

De ondergrondse ruimte in de bestaande, bebouwde omgeving is beperkt. Het kan voorkomen dat het voor een beoogde locatie nodig is om ondergrondse infrastructuur te laten verleggen. De gemeente vraagt tijdens het opstellen van het BRP bij de betreffende wederpartij uit of het mogelijk is om de ondergrondse infrastructuur te verleggen. Na afsluiten van het BRP is de gemeente verantwoordelijk voor het daadwerkelijk aanvragen van de verleggingen m.u.v. verleggingen aan eigen infrastructuur van Liander. De gemeente heeft verleggingsregelingen met wederpartijen en is eigenaar van de grond. De verleggingen vinden plaats op kosten van Liander, behalve als het de uitdrukkelijke wens is van de gemeente om deze locatiekeuze te prefereren terwijl een andere eveneens geschikt was in de ogen van Liander zonder deze extra kosten.

Kaders en uitgangspunten t.a.v. de toe te passen data en tools

Zowel de gemeente als Liander werken met ArcGIS applicaties. We wisselen essentiële en andere nuttige digitale informatie onderling uit in de vorm van Layer packages. Over de volgende onderwerpen wordt (digitale) informatie uitgewisseld:

- Overzicht geraadpleegde beleidsinformatie;
- Laadpunten voor elektrische voertuigen;
- Kabels en leidingen indien afwijken van KLIC info kadaster online;
- Liander zoekcirkels en locatie MSR's;
- Prioritering Buurtaanpak Liander;
- Transitie Visie Warmte-prioritering;
- Bomen Openbare Ruimte;
- Beheerprojecten;
- Wijkindeling met beheerder en gebiedsregisseurs;
- Kadastrale eigendom;
- Groenstructuurplankaart;
- Cultuurhistorische waarden;
- Bodemverontreinigingen;
- Archeologische beleidskaarten.

3.3 Uitgangspunten bij de opgave vanuit Liander

Toekomstvast net

Een toekomstvast net betekent dat het laag- en middenspanningsnet voldoende verzwaaard is om te voldoen aan de stijgende elektriciteitsbehoefte. Hierbij is in ieder geval rekening gehouden met de gekozen oplossing tot het verwarmen van de woning (all-electric warmtepomp, warmtenet of anders), elektrisch koken, een elektrische auto per woning en zonnepanelen. Tevens is hierbij rekening gehouden met autonome groei van de elektriciteitsvraag. Zo veel als mogelijk wordt bij de planning van de werkzaamheden rekeningen gehouden met reeds in beeld zijnde stedelijke opgaven van de gemeente. Halfjaarlijks leggen de gemeente en Liander de meerjarenplanning naast elkaar.

Veiligheidseisen

Er is ruimte nodig voor het station zelf, maar ook rondom het station is een vastgestelde ruimte nodig. Deze ruimte wordt afgewerkt met stoeptegels en eventueel groene inpassing. De operationeel installatie verantwoordelijke (OIV-er) en diens monteur zal ruimte nodig hebben om de MSR 24/7 te bereiken, het werk uit te kunnen voeren en om weg te kunnen komen bij calamiteiten. De vluchtweg moet ten alle tijden vrijgehouden worden. Een zone van twee meter rond de toegangen is nodig om obstakelvrij aan de technische ruimtes te kunnen werken. Denk daaraan bij het plaatsen van bijvoorbeeld bushokjes in de nabijheid. Of laadpalen. Liander bespreekt de vereisten voor de locatie met de gemeente. Er is een beleidsdocument van Liander waarin het programma van eisen voor een MSR is opgenomen. Dit document is leidend wat betreft de veiligheid.

Type middenspanningsruimte

Er is een fors extra aantal MSR's nodig om het elektriciteitsnet in de buurt te verzwaren. En tegelijkertijd hebben we een tekort aan mensen, materialen en ruimte om ze neer te zetten. Dat betekent dat we MSR's op dezelfde wijze, dus volgens een vast ontwerp, door aannemers en externe leveranciers laten bouwen. Daardoor kunnen we MSR's veel sneller bouwen en buurten (en grootverbruik klanten) sneller voorzien van het vermogen dat ze nodig hebben. Liander werkt daarom met standaard MSR's. Door middel van een aanbesteding is bepaald welke leverancier de MSR's levert. Deze zijn in het oosten van het verzorgingsgebied van leverancier Alfen.

3.4 Uitgangspunten bij de opgave vanuit gemeente

Proces en inhoudelijke uitgangspunten locatiebepaling gemeente

Voor een goede locatiebepaling hanteren we een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten.

De hoeveelheid groen varieert per wijk. De beschikbare ruimte voor MSR's in openbaar groen varieert daarmee ook per wijk. Per wijk zoeken we naar een goede balans tussen groen en grijs (parkeerplaatsen, trottoirs en andere verhardingen). Daarnaast benutten we waar mogelijk koppelkansen met nieuwbouwtontwikkelingen waardoor een inpassende plaatsing op inpassing in het plangebied in aanmerking komt.

Per buurt hanteren we de volgende randvoorwaarden:

- Groen: rekening houden met waardevolle bomen, boomstructuren en boomzones
- Groen: voor werkzaamheden rond een boom hanteren we de uitgangspunten van de gemeentelijke boomposter
- Verkeer: niet op parkeervakken die zijn gereserveerd voor laden van elektrische voertuigen, gehandicapten, enz.
- Verkeer: rekening houden met voldoende zicht op wegen en kruisingen en rekening houden met doorgang van het verkeer;
- Welstand: omdat de transformatorhuisjes vergunningsvrij zijn, geeft een welstand een informeel advies. De inpassing en uitstraling zijn maatwerk, maar in zijn algemeenheid wordt de volgende lijn gehanteerd: bij het bepalen van de locatie van een nieuwe MSR, dient rekening te worden gehouden met hoe prominent het huisje in het straatbeeld komt te staan. Waar mogelijk dient het huisje aan te sluiten op bestaande bebouwing (in lijn en dichtbij bestaande gebouwen) of begroeiing (plaatsen bijv. direct naast beplanting en niet midden in een grasveld). Qua uitstraling wordt in zijn algemeenheid geadviseerd om in een woonomgeving met steenstrips te werken die qua kleur en structuur passen bij de omgeving. Wanneer de MSR wordt omzoomd door hogere begroeiing is donkergroene beplating denkbaar.
- Te beschermen waarden: cultuurhistorische, archeologische en andere waarden horen niet in het geding te komen door de verzwaring van het energienetwerk.

Liander zal in principe geen MSR plaatsen op in de ondergrond aanwezige kabels en leidingen. Mocht dit toch nodig zijn gaan we in overleg met instanties

Om op een efficiënte wijze te komen tot een buurtrealisatieplan wordt het proces doorlopen zoals opgenomen in bijlage 2.

De processtappen zullen buurt voor buurt dezelfde zijn waardoor een flow van herhaaldelijke werkzaamheden ontstaat qua locatiebepaling, qua vastlegging hiervan in een BRP, qua communicatie hierover naar de buurt en qua voorbereidingen richting de uitvoering.

3.5 Proces en kaders t.a.v. de vormgeving

Uitgangspunt voor de vormgeving is de standaard menukaart van leverancier Alfen. Indien gekozen wordt voor een niet-standaard uitvoeringen kan de levertijd toenemen. De standaard uitvoeringen zijn opgenomen in de menukaart van Liander. Zie bijlage 3.

In de gemeente Elburg is een bijzondere historische vesting gelegen met hoge ruimtelijke kwaliteiten. Binnen dit beschermd stadsgezicht gelden andere vormgevingskaders. Voor de vormgeving van de MSR's in dit bijzondere gebied wordt afstemming gezocht met de provinciale Welstandscommissie, Het Oversticht.

Voor de buurten buiten de Vesting die gelegen zijn binnen het beschermd stadsgezicht, zal Het Oversticht ook een controlerende rol vervullen op een passende vormgeving in relatie tot de (bebouwde) omgeving.

3.6 Proces en kaders t.a.v. de inpassing

Uitgangspunt is dat de strook grond rondom de MSR bestaat uit betontegels 30x30cm kleur grijs. Als de tegels aansluiten aan de gemeentelijke tegels wordt aangesloten bij de gemeentelijke standaard: 30x30 visbektegels. Indien nodig kan een afscherming worden aangebracht in de vorm van een hekwerk, paaltjes of met groen. Andere vormen van inpassing in de omgeving zijn ook mogelijk. De kosten worden gedragen door Liander. De menukaart in bijlage 3 vermeld ook de opties ten aanzien van inpassing.

3.7 Proces en kaders t.a.v. communicatie

Voor communicatie is wederzijdse instemming nodig van beide partijen.

De voor belanghebbenden relevante informatie zal worden gecommuniceerd in een voor de doelgroep begrijpelijke vorm, uitgaande van taalniveau B1 voor niet deskundigen.

We onderscheiden in de communicatie twee sporen:

- Communicatie vallend onder de NOK. Bijvoorbeeld communicatie over de opgave op de website. Afzender verschilt, de communicatieadviseur van de gemeente en de communicatieadviseur van Liander stemmen dit onderling af.
- Communicatie vallend onder de buurtaanpak (specifieke buurtcommunicatie). Voor deze communicatie maken de gemeente en Liander afspraken in het buurtrealisatieplan. Afzender is Liander.

Ruim voor uitvoering van de werkzaamheden deelt Liander op de projectpagina van de betreffende buurt een kaart met de gekozen locaties voor de MSR's waarbij inwoners de mogelijkheid hebben om vragen te stellen over de betreffende locaties.

3.8 Proces en kaders t.a.v. participatie

De gemeente is leidend in het bepalen van het participatieniveau, zowel waarover en door wie er geparticipeerd kan worden. Liander draagt zorg voor het uitvoeren van de participatie. De gemeente ondersteunt Liander in het bepalen van het juiste communicatiemiddel voor de participatie.

In de buurtrealisatieplannen leggen de gemeente en Liander per MSR vast of deze standaard gebruikt wordt of dat er voor een andere inpassing wordt gekozen. Daarnaast kunnen buurtbewoners in het kader van de participatie (daar waar mogelijk) adviseren over de kleurstelling en inpassing van de MSR.

4 Kaders en uitgangspunten t.a.v. de realisatie

4.1 Overige af te spreken processen en kaders

De methodiek opgezet voor de buurtaanpak zal een keten van werkzaamheden inhouden in de gemeentelijk organisatie en bij Liander. Er dient veel en zorgvuldig gewerkt te worden in nauwe samenwerking. De volgende activiteiten worden uitgevoerd voordat de schop de grond in gaat:

- Uitvoeren communicatie- en participatieaanpak;
- Eventueel aanvragen van verzamelonttrekkingsbesluiten in relatie tot parkeren;
- Doorlopen grondverwervingsproces;
- Opstellen investeringsvoorstel en aannemerskeuze;
- Uitvoeren detailontwerp en vaststellen kabeltracés;
- Opstellen uitvoeringsplan.

4.2 Proces en afspraken t.a.v. ruimtelijke verankering en grondverwerving

Partijen spreken af dat Liander de benodigde grond voor een MSR conform het gemeentelijk beleid koopt van de gemeente. Partijen hebben in het verleden gezamenlijk modelovereenkomsten opgesteld voor de overdracht van gronden. Met betrekking tot de aan te kopen gronden/de te verkopen gronden binnen de buurtaanpak stelt Liander de overeenkomst voor overdracht op basis van de modelovereenkomst met invulling van de op de specifieke situatie betrekking hebbende gegevens (locatie, kadastrale gegevens oppervlakte en prijs en wellicht voor de situatie van toepassing zijnde bijzondere voorwaarden). Partijen spreken af dat per buurtrealisatieplan een verzamelovereenkomst wordt opgesteld waarin meerdere percelen worden overgedragen waarbij partijen de mogelijkheid hebben om in een specifiek gevallen bijzondere voorwaarden afwijkend of aanvullend aan het model overeen te komen. Bij elke overeenkomst wordt een grondtekening van Liander toegevoegd. De grondprijs is conform het gemeentelijk beleid en betreft de grondprijs voor bedrijfsgrond. Indien er geen geschikte plek gevonden kan worden op publieke grond, gaat Liander in gesprek met particuliere grondeigenaren. Liander wint in die situaties, voorafgaand aan het gesprek met de particuliere grondeigenaar, informatie in bij de gemeente.

Incidenteel kan het voorkomen dat de gemeente eigenaar wil blijven van de grond. In die gevallen wordt in overleg met Liander het gebruik van de grond op een andere wijze geregeld bijvoorbeeld in de vorm van een recht van opstal.

4.3 Kaders t.a.v. kostenverdeling realisatie, beheer en onderhoud

De kosten voor het plaatsen van de MSR's, kabels en graafwerkzaamheden draagt Liander. Hierbij gaat Liander uit van een standaarduitvoering van de MSR. Voor de standaarduitvoering zie menukaart Liander in bijlage 3. Niet standaard elementen, afwijkende vormgeving (denk aan beplakken) of andere inpassing, worden door partijen voor elk voor 50% gefinancierd. Zie tabel. Eventuele meerkosten boven de plafondbedragen van Liander, worden door de gemeente gefinancierd.

	Buitengebied	Bebouwde kom buiten beschermd stadsgezicht	Beschermd stadsgezicht Elburg
Meerkosten per MSR investering	50% van de totale kosten tot een maximum van €5000,-	50% van de totale kosten tot een maximum van €5000,-	50% van de totale kosten tot een maximum van €10.000,-
Meerkosten beheer & onderhoud	Geen bijdrage	Geen bijdrage	Geen bijdrage

De gemeente en Liander nemen elk hun eigen kosten van de begeleiding van de BRP's voor hun rekening. De gemeente neemt de kosten van het beheer van de groene inpassing voor haar rekening.

De gemeente en Liander spreken af dat Liander verantwoordelijk is voor het technisch beheer van de MSR. De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de omgeving van de MSR (o.a. snoeien van groen).

T.a.v. het realiseren elektriciteitsnet (aanleg en beheer)

Liander is verantwoordelijk voor het realiseren en beheren van het elektriciteitsnet. De gemeente is hierbij verantwoordelijk dat Liander niet gehinderd wordt in het uitvoeren van deze taak.

4.4 Afspraken en omgang met risico's en kansen bij de opgave

Bestuurlijke, procesmatige en productmatige risico's

Partijen zijn zich bewust van de volgende relevante risico's:

- De (landelijke) opgave is enorm van omvang met veel onzekerheden. Beslissingen die genomen worden op landelijk niveau, kunnen lokaal genomen beslissingen tenietdoen. Deze kunnen zowel bestuurlijke, procesmatige als productmatige consequenties hebben.
- De omvang van de opgave vraagt om een forse inzet van mensen om tot beslissingen en realisaties te komen. Beperkt beschikbare capaciteit van mensen kan consequenties hebben voor de doorlooptijd, prioritering en synchronisatie met andere opgaven.
- De hoeveelheid producten en materiaal die nodig is heeft een grote omvang. Beschikbaarheid hiervan is geen garantie. Beperkt beschikbare capaciteit van producten en materialen kan consequenties hebben voor de doorlooptijd, prioritering en synchronisatie met andere opgaven.
- Naast deze risico's zijn er diverse andere risico's die, afhankelijk van de fase waarin deze opgave zich bevindt, kunnen verschillen. Hiertoe zal tussen de partijen een risicodossier worden bijgehouden door de coördinator van de gemeente en de omgevingsmanager van Liander

Beperkingen en nadere inwinning van kennis en informatie

Partijen zijn zich bewust dat de kwaliteit van gebruikte informatie en data een limiet kent. Alle beslissingen worden gebaseerd op de, op het moment van het nemen van een beslissing, beschikbare informatie (kwaliteit). Daar waar het efficiënt en voor partijen binnen acceptabele termijn kan, zal indien nodig aanvullende data en/of informatie worden ingewonnen alvorens tot een beslissing over te gaan.

Kader en afspraken bij beheersing van benoemde risico's en kansen

Het bespreken van kansen en risico's vormt een onderdeel van de reguliere overleggen. Partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het vullen van een risicodossier.

Kader en afspraken bij nu nog onbekende risico's en kansen

Partijen beseffen dat er altijd onvoorziene zaken kunnen optreden die impact hebben op de opgave, de samenwerking, gemaakte afspraken en (bereikt) resultaat. Partijen leveren de inspanning deze risico's te beperken, bereikt resultaat te behouden en in gezamenlijkheid koers te kiezen om optredende onvoorziene zaken aan te pakken middels proces en/of product waarbij de respectievelijke mandaten en verantwoordelijkheden per partij gevolgd worden.

5 Overeenkomst

5.1 Looptijd en beëindiging

Deze nadere overeenkomst heeft een looptijd tot de benoemde resultaten onder paragraaf 2.5 van de samenwerkingsovereenkomst zijn gehaald, waarbij jaarlijks door de betrokkenen wordt geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd op de inhoud zonder nieuwe vaststelling.

5.2 Tussentijdse wijziging en onvoorzien

Deze nadere overeenkomst heeft een richtinggevend karakter waarbij de afgesproken principes als bindend worden gezien tenzij deze door betrokkenen worden herzien of ontbonden.

6 Ondertekening

Aldus overeengekomen en digitaal ondertekend op

_____.

Gemeente Elburg

Handtekening:

Naam: B. Jeensma
Wethouder Duurzaamheid

_____.

Liander N.V.

Handtekening:

Naam: H. Baud
Directeur afdeling Klant & Ontwerp

BIJLAGEN

Bijlage 1 Definities

- **Buurt:** CBS contour van een buurt, zoals in 2023 door CBS is vastgesteld en eventueel later gewijzigd (gerealiseerde BRPs worden niet meer gewijzigd bij nieuwe versies van de CBS indeling)
- **Distributienet:** Het kabelnetwerk tussen onderstations en middenspanningsruimtes, de middenspanningsruimtes zelf en het kabelnetwerk tussen middenspanningsruimtes en laagspanningskasten en huisaansluitingen.
- **Energietransitie:** De overgang van opwekking en gebruiken van energie uit fossiele bronnen (door verbranding van steenkool, aardolie en aardgas) naar energie uit hernieuwbare bronnen. Onderdeel van de energietransitie is de warmtetransitie: de overgang van het gebruik van aardgas naar duurzame alternatieven voor koken, het verwarmen van woningen en kraanwater.
- **Hoogover ontwerp:** Een globaal ontwerp uitgaande van de bestaande MSR-locaties en de nieuwe gedefinieerde maximale kabellengtes tot een MSR en de afnemers in het voedingsgebied. Het hoogover ontwerp houdt geen rekening met andere aspecten.
- **Laagspanningsnet:** De netwerkdelen vanaf middenspanningsruimtes tot en met huisaansluitingen (400V of anders gesteld 3 fase 230V).
- **Landschap:** Het Liander gebied en binnen de gemeentegrenzen van Elburg.
- **LS- en MS-kabels:** De ondergrondse kabels die de elektriciteit geleiden tussen onderstations en middenspanningsruimtes (MS-kabels) en tussen middenspanningsruimtes en laagspanningskasten en huisaansluitingen (LS-kabels).
- **Meeweten:** Belanghebbenden zijn geïnformeerd en op de hoogte. Ze kunnen vragen stellen en de antwoorden makkelijk vinden.
- **Meedenken:** Belanghebbenden worden betrokken voor advies over gekaderde dilemma's en uitgewerkte oplossingen. Ze geven input, mening of feedback. Uiteindelijk besluit ligt bij de initiatiefnemer.
- **Middenspanningsnet:** Het distributienetwerk vanaf het onderstation tot en met de middenspanningsruimtes waar het laagspanningsnet op aansluit (10 kV en 20 kV).
- **Middenspanningsroutes:** De routes, tracés en zones waar het middenspanningsnet tussen de onderstations en de MSRs in ligt.
- **Middenspanningsruimte (MSR):** Een transformatorstation dat de elektriciteit uit middenspanningskabels (10kV/20kV) omzet naar voeding voor het laagspanningsnet (400V), ook wel *Algemeen 'Voedingpunt* (AVP), *transformatorhuisje* of *elektriciteitshuisje* genoemd.
- **Toekomstvast:** Voldoende om te kunnen voorzien in de elektrische capaciteitsvraag ná uitvoeren van de warmtetransitie. In een toekomstige all-electric buurt is dat een hoger vermogen per aansluiting dan in een buurt waarvan we al weten dat er een hoog temperatuur warmtenet gaat komen (globaal van 1,5 kW per aansluiting naar 4,5 kW per aansluiting).
- **Verduurzaming leefomgeving:** Speerpunten: energie, klimaatadaptatie etc.
- **Vermogensvraag:** De behoefte aan elektriciteit uitgaande van een bepaald scenario qua verbruik en opwekking.
- **Warmtetransitie:** De overgang van het gebruik van aardgas naar duurzame alternatieven voor koken, het verwarmen van woningen en kraanwater.

Bijlage 2 Werkproces

Processtappen plaatsing nieuwe MSR's

1. SOK - samenwerkingsovereenkomst	Gezamenlijke kaders voor gehele project. Ondertekend door Liander en wethouder gemeente.
2. NOK - nadere overeenkomst	Realisatieplan en (strategische) grondverwerving. Geldt ook voor hele project. Ondertekend door Liander en wethouder gemeente.
3. BRP - buurtrealisatieplan	Contractering en realisatie – per buurt

Per buurt

Stap	Wie	Actie/toelichting
Locatiebepaling	Liander	Liander levert zoekcirkels aan
Voorbespreking zoekcirkels	Gemeente	Op kantoor: met collega's groen en verkeer
Schouw	Gemeente/Liander	Op locatie in de wijk
Specifiek info wijk aanleveren	Gemeente	Input voor BRP zoals locaties laadpalen en woningbouwontwikkelingen
Start BRP	Liander	Eerste opzet BRP met input uit schouw
Correctieronde(s) op uitwerking BRP	Gemeente/Liander	Gaandeweg de locaties voor MSR's steeds concreter maken.
Verwerken wijzigingen BRP	Liander	Tot definitief akkoord gemeente vanuit: duurzaamheid, verkeer en groen.
Technische doorrekening locaties in BRP	Liander	Indien hieruit wijzigingen volgen, dan locatie betreffende MSR nog weer aanpassen
Vormgeving/inpassing locaties en mate van participatie	Gemeente	Adhv BRP vormgevingsvoorstel maken en voorleggen aan Welstand (Het Oversticht) incl. mate van participatie bewoners
BRP definitief	Gemeente/Liander	Tekenen akkoord door college, mandaat bij portefeuillehouder
Fase verkoop gemeentegrond	Gemeente	Intern uitzetten
Publicatie voorgenomen verkoop gemeentegrond	Gemeente	In kader Didam-arrest moet verkoop grond openbaar gemaakt worden
Participatiefase starten	Gemeente/Liander	Uitwerking gemeente+Liander Uitvoering: Liander
Laatste technische doorrekening	Liander	Op detailniveau
Communicatie omwonenden	Liander/Gemeente	Bij realisatiefase. Liander in de lead.
Uitvoering	Liander	

Checklist

Particuliere grond	Indien particuliere grond, dan is Liander in de lead om dit verder af te stemmen met de betreffende eigenaar.
Gemeentegrond - grondverkoop	Indien gemeentegrond, dan afstemmen met beleidsmedewerker vastgoed
Vergunning	Het plaatsen van de MSR is in beginsel vergunningsvrij. Uitzondering kan vormen locaties die tot een monument worden gerekend. Dit zijn in de regel gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde en gebieden die op grond van de monumentenwet bescherming genieten (met name beschermde stads- en dorpsgezichten).
Graafwerkzaamheden	Voor bijbehorende graafwerkzaamheden heeft Liander instemming van gemeente nodig op grond van de gemeentelijke Algemene plaatselijke verordening (Apv), Telecommunicatieverordening en Procedurevoorschriften voor kabels en leidingen. Liander kan deze toestemming aanvragen bij moorwerkt.nl. Daarnaast kan een omgevingsplanactiviteit voor aanleggen nodig zijn op basis van het omgevingsplan (van rechtswege), afhankelijk van de locatie. Liander is verantwoordelijk voor het raadplegen van het omgevingsplan (van rechtswege).

Kostenbeheer groenonderhoud	Indien inpassing met groen, dan zijn de kosten voor groenonderhoud voor de gemeente. Dit door Beheer/Groen laten opnemen in het bestek.
Onttrekken parkeerplaatsen	• Voor het onttrekken van parkeerplaatsen kan een verzamelonttrekkings-besluit nodig zijn, in het geval binnen een BRP MSR's op parkeerplekken geplaatst worden. • Gemeente: bij het onttrekken is geen openbare publicatie nodig.
Enkele parkeerplaatsen	Indien enkele p-plaatsen verloren gaan, dan bekijken (eventueel a.d.h.v. parkeerdrukmeting) of deze elders moeten/kunnen terugkomen.

Opties voor vormgeving en inpassing elektriciteitshuisjes

De komende jaren plaatst Liander door heel Nederland extra elektriciteitshuisjes. Dit gebeurt ook volop in bestaande wijken en (stedelijke) landschappen. Liander vindt het belangrijk dat de elektriciteitshuisjes goed passen in de omgeving. Om deze reden is het mogelijk om de elektriciteitshuisjes aan te passen naar wens.

De elektriciteitshuisjes hebben een standaard maat. Het is mogelijk om het uiterlijk van de huisjes aan te passen. Denk hierbij aan het type materiaal, kleur of aankleding.

Kiest u voor één of meerdere aanpassingen, dan zijn hier meerkosten aan verbonden. Ook kan dit invloed hebben op de doorlooptijd. Hoe lang dit precies is, is afhankelijk van uw keuze. We bespreken dit graag met u. Meer informatie? Kijk op: liander.nl/middenspanningsruimte

Keuzemogelijkheden

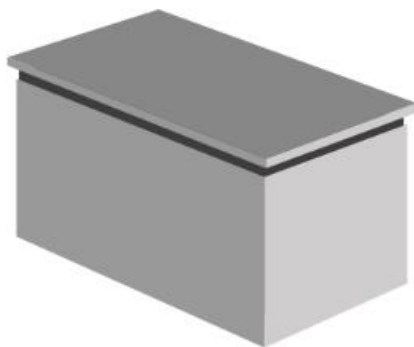
Hieronder vindt u een overzicht van de opties die u kunt kiezen.
Op basis van uw keuze bespreken we graag de precieze kosten met u.

Type afwerking

Voor het gebouw kiest u eerst het type afwerking. Voor de niet-standaard keuzes gelden langere wachttijden.

Keuze 1

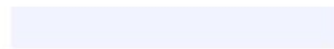
- Cannelures (standaard)
- Steenstrips

Keuze: Standaard afwerking

U kiest één kleur voor het gebouw, de deuren en de roosters. Kiest u een afwijkende RAL-kleur voor het gebouw? Dan kunt u ook een andere kleur kiezen voor de deuren en voor de roosters.

- RAL-kleur 7032 - kiezelgrijs (voorraad optie)
- RAL-kleur 6009 - dennengroen (voorraad optie)
- RAL-kleur 7016 - antraciet (voorraad optie)
- Een andere standaard optie, namelijk:

Keuze: steenstrips

Keuze metselverband:

- Halfsteensverband
- Vlaams verband

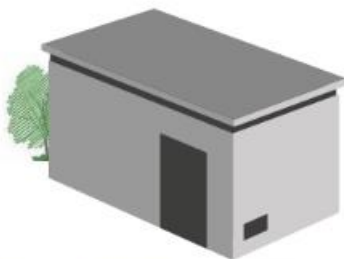
Kleur steenstrips:

- Lichtrood
- Donkerrood
- Antraciet
- Liever een andere kleur? kijk op <https://elastolith.nl/producten/traditionele-steenstrips/> voor meer kleuren of scan de QR-code.

Kleur roosters/deuren/dakrand:

- RAL-kleur 6009 – dennengroen
- RAL-kleur 7016 – antraciet
- Een andere RAL-kleur, namelijk:

x

?

Inpassing: Standaard afwerking

Om de elektriciteitshuisjes goed in het (stedelijk) landschap in te passen, bespreken we graag andere inpassingsmogelijkheden met u. Dit is optioneel. Denk aan:

- Groene afscheiding
- Erfafscheiding - deze staat vanwege veiligheidsredenen niet op de aangekochte grond, maar net daarbuiten.
- Geen inpassing
- Anders, een eigen invulling

Opmerkingen

Iedere inpassing vraagt om maatwerk. Daarom bespreken we graag met u de wensen en mogelijkheden. Zo kunt u ervoor kiezen om het elektriciteitshuisje 'op te leuken' met kunst. [Kijk hier voor meer informatie.](#)

Op basis van uw keuze, gaan we graag met u in gesprek over de planning en de kosten voor het plaatsen van het elektriciteitshuisje.

liander